

Закон о образовању одраслих

Закон је објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 55/2013, 88/2017 - други закон и 27/2018 - други закон.

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет Закона

Члан 1.

Овим законом уређује се образовање и целоживотно учење одраслих као део јединственог система образовања у Републици Србији и то: принципи и циљеви, компетенције, квалификације и стандард квалификација, активности у образовању одраслих, појам одраслог, употреба језика, обезбеђивање и унапређивање квалитета образовања одраслих, организација и остваривање образовања одраслих, евиденција и јавне исправе, "планови и програми образовања одраслих, полазници и кандидати, запослени и радно ангажовани у образовању одраслих, годишњи план образовања одраслих, надзор, поверавање послова државне управе аутономној покрајини, казнене одредбе и друга питања од значаја за образовање одраслих.

Термини изражени у овом закону у граматичком мушком роду подразумевају природни мушки и женски род лица на која се односе.

Образовање одраслих

Члан 2.

Образовање одраслих јесте део јединственог система образовања Републике Србије, који обезбеђује одраслима током целог живота стицање компетенција и квалификација потребних за лични и професионални развој, рад и запошљавање, као и друштвено одговорно понашање.

Образовање одраслих остварује се као формално образовање, неформално образовање и информално учење.

Формално образовање одраслих обухвата основно и средње образовање.

Формално образовање одраслих, у смислу овог закона, јесу организовани процеси учења који се остварују на основу наставних планова и програма основног и средњег образовања, и програма других облика стручног образовања прилагођених потребама и могућностима одраслих и захтевима тржишта рада, у складу са законом.

Неформално образовање одраслих, у смислу овог закона, јесу организовани процеси учења одраслих на основу посебних програма, ради стицања знања, вредности, ставова, способности и вештина усмерених на лични развој одраслих, рад и запошљавање и социјалне активности.

Информално учење одраслих, у смислу овог закона, јесте процес самосталног стицања знања, вредности, ставова, способности и вештина, у свакодневном животном, радном и социјалном окружењу.

Принципи образовања одраслих

Члан 3.

Образовање одраслих заснива се на следећим принципима:

1) целоживотног учења - уважавања потреба и могућности одраслих за учење и развој током целог живота у свим областима живота;

2) особености - стицања образовања, у складу са искуствима, потребама, интересовањима, друштвеним и животним улогама и развојним карактеристикама одраслих;

3) релевантности - заснованости образовања и учења на захтевима и потребама окружења и појединца;

4) доступности - једнаких услова стицања општег и стручног образовања и укључивања у све нивое, врсте и облике образовања и учења;

5) целовитости - једнаких права и могућности стицања образовања за развој личности, социјалних капацитета и улога, запошљивости, професионалног развоја и напредовања;

6) разноврсности понуде - слободе и аутономије при избору начина, садржаја, облика, средстава и метода образовања одраслих;

7) једнаких могућности - укључивања и стицања образовања без обзира на године живота, пол, тешкоће и сметње у развоју, инвалидитет, расну, националну, социјалну, културну, етничку и верску припадност, језик, сексуалну оријентацију, место боравка, материјално или здравствено стање и друга лична својства;

8) сарадње у области образовања одраслих - органа државне управе надлежних за послове образовања, економски развој, запошљавање, рад, социјалну политику, здравство, омладинску политику и друге области, установа и других организација надлежних за развој, обезбеђивање и унапређивање квалитета образовања и запошљавања, научноистраживачких организација, органа аутономних покрајина и јединица локалне самоуправе, као других и социјалних партнера - привредних комора, репрезентативних удружења и јединица локалне самоуправе и струковних удружења послодаваца, репрезентативних синдиката, удружења и појединца;

9) професионалности и етичности - стручне и моралне одговорности извођача програма образовања одраслих;

10) равноправног вредновања и друштвеног препознавања исхода образовања - без обзира на облик, врсту и начин учења и стицања образовања;

11) гаранције квалитета - развоја механизма за обезбеђивање стандарда у различитим активностима образовања одраслих;

12) поштовања личности и достојанства сваког учесника у образовању одраслих.

Циљеви образовања одраслих

Члан 4.

Образовањем одраслих обезбеђује се:

1) побољшање образовне и квалификационе структуре и унапређивање могућности запошљавања становништва;

2) стварање основе за одрживи друштвено-економски развој Републике Србије;

3) повећање професионалне мобилности и флексибилности радно активног становништва;

4) смањење сиромаштва, остваривање једнакости, социјалне укључености и међугенерациске солидарности;

5) унапређивање квалитета живота - личног, породичног, природног и социјалног окружења;

6) развој демократије, интеркултуралности и толеранције;

7) интеграција у европски друштвени и економски простор уважавањем европских оквира образовања.

Компетенције и квалификација

Члан 5.

Компетенције, у смислу овог закона, јесу способност употребе стечених знања, вештина и ставова у различитим животним ситуацијама.

Кључне компетенције, у смислу овог закона, јесу способност употребе стечених знања, вештина и ставова, неопходних за лични, социјални и професионални развој и даље учење.

Стручне компетенције, у смислу овог закона, јесу способност употребе стечених знања, вештина и ставова, неопходних за обављање радних активности.

Квалификација, у смислу овог закона, јесте формално признање стечених кључних и стручних компетенција утврђених стандардима, у складу са овим законом.

Компетенције и квалификације могу да се стичу формалним и неформалним образовањем и информалним учењем.

Стандард квалификације

Члан 6.

Стандард квалификације, у смислу овог закона, обухвата стандард кључних и стандард стручних компетенција и услове за њихово достизање.

Стандард кључних компетенција, у смислу овог закона, обухвата опште стандарде постигнућа и посебне стандарде постигнућа у основном и у општем средњем и уметничком образовању одраслих.

Стандард стручних компетенција, у смислу овог закона, обухвата посебне стандарде постигнућа (исходе учења) утврђених за стручно образовање и обучавање.

Услови из става 1. овог члана односе се на: одрасле који се укључују у образовну активност, простор, опрему и кадрове организације код којих се стичу, односно признају компетенције и квалификације и поступке за признавање претходног учења.

Активности у образовању одраслих

Члан 7.

Активности у образовању одраслих у смислу овог закона, јесу:

- 1) образовање одраслих које омогућава стицање основног и средњег образовања (формално образовање);
- 2) стицање компетенција и квалификација за обављање, усавршавање или промену занимања, посла, радне функције или радне операције (формалним или неформалним образовањем);
- 3) образовање одраслих којим се унапређују знања, вештине и способности, ради личног и професионалног развоја и друштвено одговорног понашања, унапређивања квалитета живота, општег образовања и културе (неформалним образовањем и информалним учењем);
- 4) признавање претходног учења које се остварује проценом знања, вештина и способности стечених образовањем, животним или радним искуством и које омогућава даље учење и повећање конкурентности на тржишту рада;
- 5) каријерно вођење и саветовање пружањем стручне подршке одраслима за лични и професионални развој и запошљавање.

Одрасли

Члан 8.

Одрасли који стичу основно образовање у складу са законом којим се уређује основно образовање, а према програму за образовање одраслих јесу лица старија од 15 година.

Одрасли који стичу средње образовање у складу са законом којим се уређује средње образовање, јесу лица старија од 17 година.

Одрасли, у смислу овог закона, јесу лица обухваћена активностима образовања одраслих, из члана 7. тач. 2)-5), а старији су од 18 година.

Употреба језика

Члан 9.

Образовање одраслих остварује се на српском језику.

За припаднике националне мањине образовање одраслих остварује се и на матерњем језику, односно двојезично, ако се за то определи приликом уписа у програм најмање 50% полазника или кандидата.

Припадник националне мањине, приликом укључивања у поступак признавања претходног учења, бира да ли ће се поступак спровести на матерњем или српском језику.

Образовање кандидата и полазника који користе знаковни језик, односно посебно писмо или друга техничка решења остварује се у складу са Законом.

II. ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ И УНАПРЕЂИВАЊЕ КВАЛИТЕТА ОБРАЗОВАЊА ОДРАСЛИХ

Учесници у обезбеђивању и унапређивању квалитета образовања одраслих

Члан 10.

У обезбеђивању, праћењу и унапређивању квалитета образовања одраслих учествују: Национални просветни савет, Савет за стручно образовање и образовање одраслих, министарства надлежна за послове образовања, привреде, запошљавања, рада, социјалне и омладинске политике, регионалног развоја и друга министарства, Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања, Завод за унапређивање образовања и васпитања, организација надлежна за послове запошљавања, други органи и организације, у складу са законом.

У обезбеђивању, праћењу и унапређивању квалитета образовања одраслих ако се остварује на језику националне мањине, учествује одговарајући национални савет националне мањине на чијем језику се остварује образовање одраслих.

Национални просветни савет

Члан 11.

Национални просветни савет утврђује опште стандарде постигнућа и посебне стандарде постигнућа у основном образовању и у општем средњем и уметничком образовању одраслих (у даљем тексту: стандарде кључних компетенција).

Савет за стручно образовање и образовање одраслих

Члан 12.

- престао да важи -

Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања

Члан 13.

Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања обавља стручне послове који се односе на припрему општих стандарда постигнућа образовања и посебних стандарда постигнућа у основном и општем средњем и уметничком образовању одраслих и вредновање огледа у образовању одраслих.

Завод за унапређивање образовања и васпитања

Члан 14.

Завод за унапређивање образовања и васпитања, у сарадњи са организацијом надлежном за послове запошљавања, обавља и следеће послове:

- 1) припрема стандарде из члана 12. став 1. овог закона;
- 2) утврђује листу квалификација по нивоима и врстама које могу да се стичу признавањем;
- 3) води евиденцију правних лица и предузетника који нису организатори активности образовања одраслих, а код којих се обавља практичан рад;
- 4) припрема инструменте и стандарде за признавање претходног учења;
- 5) учествује у припреми предлога годишњег плана образовања одраслих на захтев министарства надлежног за послове образовања (у даљем тексту: Министарство).

Послове из става 1. тач. 2. и 3. овог члана Завод за унапређивање образовања и васпитања обавља као поверене послове.

Ради пружања стручне помоћи у обављању послова из става 1. овог члана, Завод за унапређивање образовања и васпитања може да образује посебне комисије и тимове из реда стручњака у области образовања и запошљавања или да ангажује научноистраживачке установе уз сагласност Министарства.

Савети за образовање одраслих

Члан 15.

Ради ефикаснијег праћења и остваривања образовања одраслих, јединице локалне самоуправе могу оснивати савете за образовање одраслих (у даљем тексту: Савет), за чији рад обезбеђују и финансијска средства или их могу формирати као део постојећих локалних социјално економских савета, односно локалних савета за запошљавање.

Више јединица локалне самоуправе могу основати заједнички савет за образовање одраслих (регионални савет) ради праћења и остваривања циљева и активности од значаја за образовање одраслих.

Савет чине представници јединице локалне самоуправе, организације надлежне за послове запошљавања у локалној самоуправи, послодаваца, синдиката и удружења.

Савет:

- 1) анализира и прати стање у подручју развоја људских ресурса, запошљавања и обуке одраслих на свом подручју;
- 2) идентификује потребе тржишта рада и приоритете у образовању одраслих на свом подручју у сарадњи са школском управом;
- 3) доставља предлоге за развој програма за образовање одраслих надлежном министарству;
- 4) предлаже надлежном министарству и надлежном органу јединице локалне самоуправе приоритетне програме образовања одраслих који се финансирају из буџета Републике Србије, односно из буџета јединице локалне самоуправе.

III. ОРГАНИЗАЦИЈА И ОСТВАРИВАЊЕ АКТИВНОСТИ ОБРАЗОВАЊА ОДРАСЛИХ

Организатор активности образовања одраслих

Члан 16.

Организатор активности образовања одраслих (у даљем тексту: организатор активности) у смислу овог закона је:

- 1) основна и средња школа;
- 2) друга установа, јавна агенција, јавно предузеће, организација надлежна за послове запошљавања, агенција за запошљавање, привредно друштво, носиоци послова професионалне рехабилитације, предузетник, синдикална организација, удружење, стручно друштво, организације за образовање одраслих (народни, раднички, отворени универзитет, универзитет за треће доба и др.), центри и организације за стручно усавршавање, за учење страних језика, информационо-комуникационе технологије, за обуку и развој људских ресурса, за обуку возача, привредна комора, центар за каријерно вођење и саветовање, удружење послодаваца, културно-образовни центар, дом културе, као и други субјекти регистровани за образовну делатност у складу са прописима којима се уређује класификација делатности (у даљем тексту: друга организација).

Јавно признати организатор активности

Члан 17.

Основна и средња школа јесте јавно признати организатор активности, ако испуњава прописане услове за ту активност и има решење о верификацији које издаје Министарство, у складу са законом којим се уређују основи система образовања и васпитања (у даљем тексту: Закон) и овим законом.

Друга организација може стећи статус јавно признатог организатора активности, за активности неформалног образовања одраслих из члана 7. тачка 2) овог закона и активности из тач. 3) и 5) истог члана, ако је регистрована за образовне делатности, задовољава утврђене стандарде и на основу одобрења Министарства у складу са овим законом.

Изузетно од става 2. овог члана, статус јавно признатог организатора активности имају државни органи и установе које у складу са посебним законом обављају стручно усавршавање и друге активности образовања одраслих.

Одобрење из става 2. овог члана издаје се другој организацији која испуњава прописане услове за организовање активности образовања одраслих у погледу програма, кадра, простора, опреме и наставних средстава.

Ближе услове у погледу програма, кадра, простора, опреме и наставних средстава укључујући и услове за обезбеђивање приступачности наставе и програма за особе са инвалидитетом прописује министар.

Напомена Редакције: даном почетка рада Агенције за квалификације, чл. 17. престаје да важи.

Поступак за издавање одобрења другој организацији

Члан 18.

Поступак за издавање одобрења другој организацији ради стицања статуса јавно признатог организатора активности покрене се захтевом који се подноси Министарству.

Захтев садржи: назив, делатност, седиште организатора активности као и предлог програма активности образовања одраслих.

Предлог програма активности образовања одраслих садржи план и програм образовања одраслих и начин његовог остваривања, услове предвиђене за извођење активности образовања одраслих који се односе на простор у коме ће се та активност изводити, потребну опрему и средства, као и број потребних стручних лица која ће бити ангажована за извођење активности образовања одраслих.

Уз захтев се прилажу докази о испуњености услова и доказа о уплати административне таксе.

Министарство упућује Заводу за унапређивање образовања и васпитања део захтева који се односи на план и програм образовања одраслих и начин остваривања, на мишљење.

По добијању позитивног мишљења Завода за унапређивање образовања и васпитања, захтев се доставља просветном инспектору Министарства ради утврђивања испуњености осталих услова за издавање одобрења.

О захтеву за издавање одобрења, на основу налаза просветног инспектора, одлучује министар у року од три месеца од дана подношења захтева.

Решење о захтеву за издавање одобрења ради стицања статуса јавно признатог организатора активности коначно је у управном поступку.

Одобрење се издаје на пет година.

Друга организација подноси захтев за измену одобрења и када врши статусну промену, мења седиште, односно објекат или уводи нову активност образовања одраслих.

Напомена Редакције: даном почетка рада Агенције за квалификације чл. 18. престаје да важи.

Одузимање одобрења

Члан 19.

Одобрење се одузима ако друга организација као јавно признати организатор активности престане да испуњава услове за издавање одобрења или ако активности образовања одраслих обавља у супротности са овим законом, на основу записника просветног инспектора Министарства или извештаја просветног саветника.

Одобрење се одузима и ако друга организација у току извођења активности учини прекршај или кривично дело у вези са извођењем активности образовања одраслих.

Решење о одузимању одобрења другој организацији као јавно признатом организатору активности доноси министар.

Решење из става 3. овог члана коначно је.

Јавно признати организатор активности коме је одузето одобрење из разлога наведених у ст. 1. и 2. може тек по истеку две године од дана одузимања одобрења за рад, поново покренути поступак за издавање одобрења ради стицања статуса јавно признатог организатора активности.

Напомена Редакције: даном почетка рада Агенције за квалификације, чл. 19. престаје да важи.

Остваривање образовања одраслих

Члан 20.

Образовање одраслих остварује се путем предавања, обука, курсева, семинара, радионица, трибина, саветовања и других облика учења и образовања.

Образовање одраслих може се изводити: редовном наставом, консултативно-инструктивним радом, дописно-консултативном наставом, практичним радом, наставом на даљину и на други примерен начин.

Образовање одраслих остварују:

- 1) извођачи програма образовања одраслих (наставник, предавач, тренер, водитељ, инструктор и др.);
- 2) стручни сарадници;
- 3) сарадници;
- 4) педагошки и андрагошки асистент.

Спровођење програма образовања одраслих

Члан 21.

Спровођење програма образовања одраслих, редослед наставе појединих предмета, модула или предметних области, начин и облици проверавања знања, напредовање и друго прилагођава се специфичностима, потребама и могућностима полазника и кандидата.

Особама са инвалидитетом које похађају програме образовања одраслих обезбеђује се приступачност програма и неопходна индивидуализована разумна прилагођавања.

Време организовања активности образовања одраслих у току године и образовни рад у току дана и радне недеље распоређују се на начин предвиђен актом организатора активности.

Објављивање и представљање програма

Члан 22.

Програм формалног образовања одраслих објављује се у "Просветном гласнику", у складу са Законом.

Јавно признати организатор активности представља програме активности образовања одраслих које изводи, као и своју организацију рада и приликом уписа у обавези је да са њима улозња полазнике и кандидате.

Јавно признати организатор активности објављује програм образовања на начин да је доступан свим заинтересованим грађанима и медијима (публикације, веб сајт и др.), најкасније месец дана пре почетка уписа полазника и кандидата.

Јавно признати организатор активности мора, најмање два пута годишње, објавити рокове за испите из образовних програма образовања одраслих које изводи.

Оцењивање и испити

Члан 23.

Оцењивање за стицање основног и средњег образовања одраслих врши се у складу са прописима који уређују те области образовања и у складу са овим законом.

Полазник формалног програма образовања одраслих полаже испит на завршетку уписаног програма у складу са Законом.

Начини стицања квалификација

Члан 24.

Одрасли може да стекне квалификацију или њен део, кључне или стручне компетенције, у складу са утврђеним стандардом код јавно признатог организатора активности.

Одрасли може да стекне квалификацију или њен део, кључне или стручне компетенције, у складу са утврђеним стандардом и у поступку за признавање претходног учења код јавно признатог организатора активности који има решење за обављање активности из члана 17. став 1. овог закона.

Напомена Редакције: даном почетка рада Агенције за квалификације, чл. 24. престаје да важи.

Поступак за признавање претходног учења

Члан 25.

На захтев одраслог, послодавца или организације надлежне за послове запошљавања, јавно признати организатор активности који има решење за обављање активности из члана 17. став 1. овог закона, у посебном поступку процењује знања, вештине и ставове стечене образовањем, животним или радним искуством, у складу са стандардом квалификације и прописима донетим на основу овог закона.

Захтев из става 1. овог члана може да се односи на признавање претходног учења које одговара стандарду кључних компетенција или стандарду стручних компетенција, односно стандарду квалификација.

Кандидат може уложити приговор на спровођење поступка за признавање претходног учења Министарству у року од осам дана од дана добијања резултата спровођења поступка признавања претходног учења.

Стандарде и начин спровођења поступка за признавање претходног учења прописује министар.

Напомена Редакције: даном почетка рада Агенције за квалификације, чл. 25. престаје да важи.

Сарадња јавно признатих организатора активности

Члан 26.

Јавно признати организатор активности може изводити појединачни одобрени програм самостално, у сарадњи са другим јавно признатим организаторима активности или са правним лицима и предузетницима код којих се обавља практичан рад, а који се налази у евиденцији коју води Завод за унапређивање образовања и васпитања.

Напомена Редакције: даном почетка рада Агенције за квалификације, чл. 26. престаје да важи .

Модел центар

Члан 27.

Јавно признати организатор активности може стећи статус модел центра ако:

1) је као огледни центар учествовао у научноистраживачком пројекту којим су уведене иновације у остваривању праксе образовања одраслих или је развијен нови модел плана и програма образовања одраслих;

2) испуњава услове у погледу кадра и простора.

Изузетно од става 1. овог члана, средња стручна школа која кроз проширену делатност у континуитету остварује образовне активности којима се повећава квалитет и доступност образовања одраслих, може да организује центар за континуирано образовање одраслих - модел центар. Центар за континуирано образовање одраслих из става 2. овог члана је организациона јединица и нема својство правног лица.

Решење о утврђивању статуса модел центра из ст. 1. и 2. овог члана доноси министар.

Ближе услове за стицање статуса модел центра, начин рада, финансирања и друга питања од значаја за модел центар прописује министар.

Напомена Редакције: даном почетка рада Агенције за квалификације чл. 27. престаје да важи.

IV. ЕВИДЕНЦИЈЕ И ЈАВНЕ ИСПРАВЕ

Евиденције

Члан 28.

У образовању одраслих воде се евиденције о:

- 1) полазницима и кандидатима;
- 2) успеху полазника и кандидата;
- 3) испитима;
- 4) остваривању програма;
- 5) лицима радно ангажованим у образовању одраслих.

Евиденције које се односе на формално основно и средње образовање одраслих воде се у складу са прописима којима се уређује тај ниво образовања.

Евиденција о полазнику и кандидату

Члан 29.

Евиденцију о полазнику и кандидату чине подаци о њиховом идентитету (лични подаци), образовном, социјалном и здравственом статусу, као и подаци о препорученој и пруженој додатној образовној, здравственој и социјалној подршци.

Лични подаци о полазнику и кандидату су: име и презиме и име и презиме родитеља, односно старатеља, јединствени матични број грађана, пол, датум рођења, место, општина и држава рођења, адреса, место, општина и држава становања, контакт телефон, адреса електронске поште, матични број, национална припадност, држављанство, подаци о здравственом стању који могу бити од утицаја на остваривање образовања одраслих.

Изјашњење о националној припадности није обавезно.

Подаци о образовном статусу полазника и кандидата су: подаци о стицању својства полазника и кандидата, подаци о признавању претходног учења, језику на коме се остварује образовање одраслих, подаци о стицању компетенција и квалификација, подаци о исписивању, искључењу из активности и напуштању образовне активности и подаци о испуњавању обавеза.

Подаци о социјалном статусу полазника и кандидата су подаци о условима становања (становане у стану, кући, породичној кући, подстанарство, становање у дому и други облици становања) и породици (број чланова, образовни ниво и запослење чланова породичног домаћинства и примање социјалне помоћи). Ови подаци се прикупљају само за образовање по програмима одраслих који се финансирају из буџета Републике Србије.

Податак о здравственом статусу полазника и кандидата је податак о томе да ли је одрасли обухваћен примарном здравственом заштитом.

Подаци о препорученој и пруженој додатној образовној, здравственој и социјалној подршци су подаци које доставља интерресорна комисија која врши процену потреба и подаци о њиховој остварености.

Евиденција о успеху полазника и кандидата

Члан 30.

Евиденцију о успеху полазника и кандидата чине подаци којима се одређује степен остварености компетенција и квалификација и датим јавним исправама и исправама.

Евиденција о испитима

Члан 31.

Евиденцију о испитима чине подаци о испиту којим се доказује стицање квалификације, кључне или стручне компетенције.

Евиденција о остваривању програма

Члан 32.

Евиденцију о остваривању програма чине подаци о остваривању програма образовања одраслих.

Евиденција о лицима радно ангажованим у образовању одраслих

Члан 33.

Евиденцију о лицима радно ангажованим у образовању одраслих чине следећи подаци: име и презиме, јединствени матични број

грађана, пол, датум рођења, место, општина и држава рођења, адреса, место, општина и држава становања, контакт телефон, адреса електронске поште, ниво и врста образовања, подаци о стручном усавршавању и стеченим звањима, подаци о држављанству, способности за рад, податак о познавању језика националне мањине, податак о врсти радног односа, начину и дужини радног ангажовања, истовременим ангажовањима у другим установама, подаци о задужењима по посебном плану и програму, а у сврху остваривања програма образовања одраслих, у складу са законом.

Начин прикупљања података у евиденцијама

Члан 34.

Подаци у евиденцијама прикупљају се на основу документације издате од стране надлежних органа које достављају пунолетни полазници и кандидати и родитељи, односно старатељи и изјава пунолетних полазника и кандидата и родитеља, односно старатеља.

Нарочито осетљиви подаци обрађују се уз пристанак пунолетног полазника и кандидата и родитеља, односно старатеља, који се даје у писменом облику, у складу са законом којим се уређује заштита података о личности.

Вођење евиденција

Члан 35.

Прикупљени подаци чине основ за вођење евиденција.

Јавно признати организатор активности води евиденције електронски, у оквиру јединственог информационог система просвете и у папирној форми на прописаним обрасцима.

Врсту, назив и садржај образаца и начин вођења евиденција прописује министар и одобрава њихово издавање.

Евиденција се води на српском језику ћириличким писмом, а латиничким писмом у складу са законом.

Када се образовно-васпитни рад остварује и на језику националне мањине, евиденција се води и на језику и писму те националне мањине.

Евиденција се може водити и само на језику и писму националне мањине на обрасцу који прописује министар, као део подзаконског акта из става 3. овог члана.

Обрада података

Члан 36.

Податке у евиденцијама прикупља јавно признати организатор активности.

Одговорно лице јавно признатог организатора активности стара се и одговорно је за благовремен и тачан унос података и одржавање ажурности евиденција и безбедност података, без обзира на начин њиховог вођења.

Рокови чувања података у евиденцијама

Члан 37.

Лични подаци из евиденције о полазницима и кандидатима и подаци из евиденције о успеху полазника и кандидата којима се одређује степен остварености стандарда кључних и стручних компетенција и квалификација и подаци о издатим јавним исправама и уверењима, чувају се трајно.

Остали подаци из чл. 29-33. чувају се 10 година.

Подаци из евиденције о лицима радно ангажованим у образовању одраслих чувају се 10 година.

Јавна исправа

Члан 38.

Јавно признати организатор активности издаје полазнику односно кандидату јавну исправу на прописном обрасцу.

Јавна исправа у смислу овог закона издаје се за:

- 1) остварен стандард кључних компетенција за ниво основног образовања одраслих;
- 2) остварен стандард кључних компетенција за општеобразовни део средњег стручног образовања одраслих;
- 3) остварен стандард стручних компетенција;
- 4) остварени стандард квалификације у целини.

Подаци из јавне исправе уписују се у радну књижицу.

Назив, садржај и изглед обрасца јавне исправе из става 1. овог члана прописује министар.

Уверење

Члан 39.

За делимично остварен стандард стручних компетенција или квалификације јавно признати извођач активности, издаје полазнику, односно кандидату уверење на прописаном обрасцу, у складу са овим законом.

Подаци из уверења из става 1. овог члана уписују се у радну књижицу.

Назив, садржај и изглед обрасца уверења из става 1. овог члана прописује министар.

Издавање јавне исправе и уверења

Члан 40.

Јавна исправа, односно уверење издаје се на српском језику ћириличким писмом, а латиничким писмом у складу са законом.

Када се образовна активност остварује или поступак признавања претходног учења спроводи на језику националне мањине, јавна исправа, односно уверење издаје се и на том језику, у складу са законом.

Веродостојност јавне исправе оверава се печатом, у складу са законом.

Општим актом јавно признатог организатора активности одређује се лице одговорно за употребу и чување печата.

База података и јединствени информациони систем просвете

Члан 41.

Јавно признати организатор активности води базу података.

База података представља скуп свих евиденција прописаних законом које јавно признати организатор активности води у електронском облику и доставља Министарству.

Јединствени информациони систем просвете обједињује податке из евиденција свих јавно признатих организатора активности који се воде као база података.

Јединствени информациони систем просвете успоставља и њиме управља Министарство, у складу са Законом.

Регистар

Члан 42.

Министарство води регистар активности образовања одраслих и јавно признатих организатора активности којима су дата или одузета одобрења.

Садржај и начин вођења регистра прописује министар.

Регистар активности образовања одраслих и јавно признатих организатора активности којима су дата или одузета одобрења је јаван и објављује се на званичној веб страници Министарства.

Напомена Редакције: даном почетка рада Агенције за квалификације, чл. 42. престаје да важи.

V. ПЛАНОВИ И ПРОГРАМИ ОБРАЗОВАЊА ОДРАСЛИХ

Планови и програми образовања одраслих

Члан 43.

Образовање одраслих заснива се на плановима и програмима образовања одраслих или деловима одговарајућих програма за ученике којима одрасли стичу кључне и стручне компетенције и квалификације потребне за лични и професионални развој, рад и запошљавање, као и друштвено одговорно понашање, односно допуњују знања, вештине, способности и ставове:

- 1) језичке и математичке писмености;
- 2) владања матерњим и страним језицима;
- 3) научне писмености у природним и друштвеним наукама;
- 4) владања информацијско-комуникационом технологијом;
- 5) медијске писмености;
- 6) за рад у струци;
- 7) за предузетништво и руковођење;
- 8) креативног изражавања и учествовања у културним, уметничким и спортским догађањима;
- 9) за одговорно обављање улоге активног грађанина и поштовање људских и грађанских права;
- 10) социјалне вештине, способности за решавање проблема, комуникацију и тимски рад;
- 11) за очување и заштиту околине;
- 12) за обезбеђивање безбедних и здравих услова на раду ради остваривања физичког, психичког и социјалног благостања запослених;

13) друга знања, вештине, способности и ставови.

Програм може имати модуларну структуру и може бити организован по циклусима.

Програми образовања одраслих прилагођени су узрасту, претходном образовању, знању, вештинама и способностима одраслих у складу са утврђеним исходима, а намењени су:

- 1) образовању и оспособљавању одраслих којима је престало право на редовно образовање;
- 2) преквалификацији, доквалификацији или специјалистичком образовању;
- 3) образовању и оспособљавању незапослених за потребе тржишта рада;
- 4) усавршавању ради постизања вишег степена знања у професији и подизања продуктивности рада;
- 5) образовању за прихватање вредности демократије и грађанског друштва;
- 6) образовању за остваривање посебних права припадника националних мањина;
- 7) образовање одраслих лица са сметњама у развоју, са инвалидитетом и посебно надарених лица;
- 8) образовању посебних група (социјално искључених група).

Програми формалног и неформалног образовања

Члан 44.

Програми образовања одраслих су програми формалног и неформалног образовања.

Програми формалног образовања одраслих обухватају:

- 1) програме за стицање основног и средњег образовања одраслих;
- 2) програме за стицање квалификација;
- 3) програме специјалистичког и мајсторског образовања;
- 4) програме усавршавања, за обављање занимања или посла.

Програми неформалног образовања обухватају:

- 1) програме рада у струци;
- 2) програме предузетништва и руковођења;
- 3) програме из познавања науке и технологије;
- 4) програме обуке за рад на рачунару;
- 5) програме страних језика;
- 6) програме заштите околине и екологије;
- 7) програме развоја и очувања безбедних и здравих услова рада;
- 8) програме креативног и уметничког изражавања;
- 9) програме стицања или допуњавања других знања, вештина, способности и ставова;
- 10) програме који настају у складу са захтевима и потребама тржишта рада.

Наставним планом и програмом за одрасле ближе се утврђују: циљ, задаци и садржај образовања, недељни и годишњи број часова наставе и других облика образовно-васпитног рада, начин и облици остваривања тог рада.

Програми формалног основног образовања одраслих

Члан 45.

Основно образовање одраслих организује се по разредима од првог до осмог разреда и траје од три до пет година, у складу са школским програмом.

Образовање из става 1. овог члана може бити организовано и по циклусима, а трајање циклуса и разреда који су укључени у циклус утврђени су програмом образовања одраслих, у складу са законом којим се уређује основно образовање и васпитање.

Наставни предмети који се изучавају према наставном плану и програму основног образовања одраслих, јесу:

- 1) обавезни предмети;
- 2) обавезни модули.

Одрасли из става 1. овог члана могу стећи основно образовање похађањем наставе или полагањем испита.

Број одраслих у одељењу, односно групи не може бити мањи од 15 ни већи од 20.

Време уписа, односно пријављивања испита уређује се статутом школе која обавља основно образовање и васпитање одраслих.

Одрасли је завршио разред ако има позитивне бројчане оцене из свих предмета.

Одрасли се оцењује из предмета и модула описном и бројчаном оценом.

Вредновање постигнућа одраслих из предмета и модула врши се за сваку завршену годину образовања.

Одрасли је завршио годину образовања ако има позитивне бројчане оцене из свих предмета и модула, а ако има недовољне

оцене полаже испите из тих предмета и модула.

Одрасли који имају недовољне оцене из појединих предмета полажу испите из тих предмета.
Владање одраслих не оцењује се.

Доношење програма образовања одраслих

Члан 46.

Програми формалног образовања одраслих доносе се у складу са Законом и посебном законом.
Програми неформалног образовања одраслих доносе се у поступку одобравања у складу са законом.

VI. ПОЛАЗНИЦИ И КАНДИДАТИ

Полазници и кандидати

Члан 47.

Статус полазника одрасли стиче уписом у активност образовања одраслих код јавно признатог организатора активности, а статус кандидата - укључивањем у поступак признавања претходног учења.

Одрасли може да стекне квалификацију ако има стечено основно образовање или има јавну исправу о кључним компетенцијама на нивоу основног образовања.

Посебни услови и старосна граница за стицање статуса полазника, односно кандидата утврђују се стандардом квалификације.

Статус полазника, односно кандидата, престаје:

- 1) стицањем компетенције или квалификације;
- 2) исписивањем;
- 3) искључењем из активности образовања одраслих због учињене повреде забрана прописаних Законом;
- 4) напуштањем образовне активности и због неоправданог неиспуњавања обавеза утврђених за одређене активности образовања одраслих.

Уговором између јавно признатог организатора активности и полазника, односно кандидата, утврђују се међусобна права, обавезе и одговорности.

Трошкови образовања

Члан 48.

За стицање основног образовања и првог занимања одрасли не плаћа трошкове.

За остале активности образовања одраслих трошкове сноси полазници и кандидати програма, послодавци код којих су запослени, организација надлежна за послове запошљавања или друга заинтересована правна и физичка лица.

VII. ЗАПОСЛЕНИ И РАДНО АНГАЖОВАНИ У ОБРАЗОВАЊУ ОДРАСЛИХ

Извођачи програма образовања одраслих

Члан 49.

Задатак извођача програма образовања одраслих је да осигурају уважавање општих принципа и циљева образовања одраслих, остваривање и унапређивање програма образовања одраслих.

Наставник је лице које остварује наставу и друге облике образовног рада у основној и средњој школи у складу са Законом, посебним законом и овим законом.

Предавач, тренер, водитељ, инструктор и други су лица која, осим одговарајућег образовања утврђеног стандардом квалификације, имају компетенције утврђене програмом активности образовања одраслих.

Стручни сарадник

Члан 50.

Задатак стручног сарадника јесте да саветодавним радом и другим облицима рада унапређује образовање одраслих и пружа стручну помоћ полазницима, кандидатима и извођачима активности образовања одраслих по питањима од значаја за остваривање активности образовања одраслих.

Стручне послове у оквиру активности образовања одраслих обављају андрагог, психолог и библиотекар, у складу са Законом.

Ако организатор активности нема све стручне сараднике предвиђене овим законом, у поступку верификације, односно одобравања процењује се оправданост одступања.

Сарадник

Члан 51.

Задатак сарадника јесте да својим знањем, саветодавним и стручним радом обезбеди квалитетније остваривање активности образовања одраслих.

Сарадник има квалификације и компетенције утврђене програмом активности образовања одраслих.

Педагошки и андрагошки асистент

Члан 52.

Педагошки и андрагошки асистент пружа помоћ и додатну подршку полазницима и кандидатима, у складу са њиховим потребама, сарађује са извођачима активности образовања одраслих и стручним сарадницима, сарадницима, организацијама и удружењима и јединицом локалне самоуправе, у циљу квалитетнијег остваривања активности образовања одраслих.

Педагошки и андрагошки асистент има квалификације и компетенције утврђене програмом активности образовања одраслих.

Радни однос

Члан 53.

Лице радно ангажовано у образовању одраслих заснива радни однос, односно радно се ангажује по другом основу код јавно признатог организатора активности сагласно Закону и општим прописима о раду.

Стручно усавршавање

Члан 54.

Лице радно ангажовано у образовању одраслих има право и обавезу сталног стручног усавршавања, у складу са законом.

VIII. ГОДИШЊИ ПЛАН ОБРАЗОВАЊА ОДРАСЛИХ

Годишњи план образовања одраслих

Члан 55.

Годишњим планом образовања одраслих у Републици Србији:

- 1) утврђују се приоритетне образовне и радне области и активности образовања одраслих;
- 2) одређује се распоређивање образовних и радних области и активности образовања одраслих на јединице локалне самоуправе при чему се води рачуна о потребама тржишта рада, рационалном коришћењу постојећих образовних капацитета, броју кандидата, односно полазника образовања, развојним специфичностима појединих подручја, циљевима и принципима образовања одраслих;
- 3) одређује се оквирни обим и извори средстава која су потребна за реализацију годишњег плана;
- 4) одређује се динамика остваривања планираних активности образовања одраслих;
- 5) одређују се критеријуми за расподелу средстава.

Доношење годишњег плана образовања одраслих

Члан 56.

Годишњи план образовања одраслих доноси Влада, на предлог Министарства, до почетка школске године.

Годишњи план образовања одраслих усклађиваће се са средствима опредељеним законом у буџету Републике Србије за наредну годину.

У припреми годишњег плана образовања одраслих Министарство прибавља податке о потребама за активностима образовања одраслих од аутономне покрајине, јединица локалне самоуправе, привредних комора, удружења послодаваца, репрезентативних синдиката и других субјеката преко школских управа.

Подаци о потреби за активностима образовања одраслих прибављају се од организације надлежне за послове запошљавања, других министарстава и других државних органа.

На предлог годишњег плана образовања одраслих Министарство прибавља мишљење Савета за стручно образовање и образовање одраслих и сагласност министарства надлежног за послове запошљавања.

Спровођење годишњег плана образовања одраслих

Члан 57.

У спровођењу годишњег плана образовања одраслих Министарство објављује конкурсе за извођење планираних активности образовања одраслих.

Право учешћа на конкурсима имају јавно признати организатори активности.

На основу расписаног конкурса, министар доноси решење о избору јавно признатог организатора активности и одлучује о расподели средстава за реализацију планираних активности образовања одраслих.

Министарство прати спровођење годишњег плана образовања одраслих и предузима мере које су потребне за извођење планираних програма активности образовања одраслих.

IX. ПЛАНИРАЊЕ И ФИНАНСИРАЊЕ ОБРАЗОВАЊА ОДРАСЛИХ

Извори средстава

Члан 58.

Средства за финансирање образовања одраслих обезбеђују се у буџету Републике Србије, буџету аутономне покрајине и буџетима јединица локалне самоуправе у складу са годишњим планом образовања одраслих, непосредно од полазника и кандидата и послодаваца, као и из других извора.

Средства из буџета Републике Србије

Члан 59.

У буџету Републике Србије обезбеђују се средства за:

- 1) финансирање програма основног образовања одраслих и првог занимања;
- 2) друге активности образовања одраслих предвиђене годишњим планом образовања одраслих;
- 3) финансијске подстицаје за опремање наставним и другим материјалним средствима и развојне програме и пројекте у складу са годишњим планом образовања одраслих.

Средства из буџета аутономне покрајине

Члан 60.

У буџету аутономне покрајине обезбеђују се средства за:

- 1) финансирање програма предвиђених покрајинским планом образовања одраслих;
- 2) финансијске подстицаје за опремање наставним и другим материјалним средствима и развојне програме и пројекте у области образовања одраслих на покрајинском нивоу.

Средства из буџета јединице локалне самоуправе

Члан 61.

У буџету јединице локалне самоуправе обезбеђују се средства за:

- 1) јавно признате организаторе активности којима је јединица локалне самоуправе оснивач, за инвестиције и инвестиционо одржавање, као и за сталне трошкове;
- 2) финансирање програма предвиђених локалним планом образовања одраслих;
- 3) финансијске подстицаје за опремање наставним и другим материјалним средствима и развојне програме и пројекте у области образовања одраслих на локалном нивоу;
- 4) рад савета.

X. НАДЗОР

Инспекцијски и стручно-педагошки надзор

Члан 62.

Инспекцијски и стручно-педагошки надзор над радом јавно признатих организатора активности врши Министарство, у складу са Законом.

Осигурање квалитета рада у образовању одраслих

Члан 63.

Спољашње вредновање квалитета рада јавно признатих организатора активности који реализују програме образовања одраслих врше Министарство и Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања, у складу са Законом.

XI. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 64.

Новчаном казном од 100.000,00 до 1.000.000,00 динара казниће се за прекршај правно лице - јавно признати организатор активности, а од 10.000,00 до 250.000,00 предузетник - јавно признати организатор активности који:

- 1) не води евиденцију или је води супротно одредбама овог закона (чл. 28-37);
- 2) изда јавну исправу, односно уверење супротно одредбама овог закона (чл. 38-40);
- 3) не закључи уговор са полазником, односно кандидатом или укључи у активности образовања одраслих полазника или кандидата супротно члану 47. овог закона;
- 4) од полазника или кандидата наплати трошкове који се финансирају из буџета Републике Србије (члан 48. став 1);
- 5) ангажује извођаче програма образовања одраслих и друге сараднике супротно чл. 49-53.

Новчаном казном од 5.000,00 до 100.000,00 динара за прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице јавно признатог организатора активности.

XII. ПОВЕРАВАЊЕ ПОСЛОВА ДРЖАВНЕ УПРАВЕ АУТОНОМНОЈ ПОКРАЈИНИ

Члан 65.

Послове утврђене чланом 18. став 1. (поступак за издавање одобрења другој организацији која обавља делатност и има седиште на територији аутономне покрајине); чланом 19. (одузимање одобрења) и чланом 62. (инспекцијски надзор), као поверене обавља надлежни орган аутономне покрајине.

Напомена Редакције: даном почетка рада Агенције за квалификације, чл. 65. престаје да важи у делу који се односи на поступак за издавање одобрења другој организацији која обавља делатност и има седиште на територији аутономне покрајине.

XIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 66.

Прописи потребни за спровођење овог закона донеће се у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 67.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије", а примењује се од 1. јануара 2014. године.